

ПРЕС КЛИПИНГ

1. август 2016.

НАСЛОВИ

За минималну корпу требају скоро два минималца (стр.2)

Радници првог и другог реда (стр.3)

„Бош” ће годину завршити са 1.300 запослених (стр.4)

ТЕШКО ДО ПОСЛА Сваки други са Бироа нема чему да се нада (стр.6)

ИСТРАЖИВАЊЕ Сваки други радник плаши се отказа (стр.7)

Утростручен број запослених преко агенција (стр.8)

За минималну корпу требају скоро два минималца

Аутор: Д. Млађеновић

Колико ће запослени у Србији, који радећи зарађују минималану зараду, сваког месеца стављати у новчаник требало би да буде познато половином септембра, јер би тада требало да буде донета одлука о висини минималне месечне зараде. Да подсетимо, садашња минимална зарада тешка је око 21.000 динара, односно минимална цена радног сата је 121 динар, а синикати су већ неколико пута захтевали да се висинима минималне цене рада повећа на око 140 динара по сату.

Како би пре законског рока за утврђивање висине минималне зараде о томе разговарали партнери којих се та тема и те како тиче, на иницијативу синдиката одржан је састанак представника Савеза самосталних синдиката Србије, Уједињених гранских синдиката “Независност” и Уније послодаваца Србије. По речима председника ССС Војводине Горана Милића, на састанку се разговарало о веома важним темама за све запослене у Србији, а пре свега потреби да се повећа минимална цена рада.

- Ово је први састанак представника синдиката и послодаваца, без представника државе, како би се се дошло до заједничког става и договора о важним питањима за запослене у Србији - каже Милић. - Овакви састанци веома су корисни јер се у директним разговорима лакше пронађе решење, а имајући у виду да је 15. септембар законски рок када би требало да се донесе одлука о висини минималне цене рада било би добро да се пре тог рока постигне договор и наступи, ако је могуће, с једним предлогом.

За сада, рекао је Милић, није било речи о конкретним предлозима, али је истакао да ће ускоро разговори бити настављени, а да ће их, овога пута приремити представници послодаваца.

- Иако није било конкретних предлога за висину минималне зараде, уколико се поштује Закон о раду и параметри који су прописани као норматив за промену цене рада који су повољни - мала инфлација, већа уписаност, повећана продуктивност... нема разлога да се не повећа минимална цена рада. Наши захтеви нису се мењали, а ми смо већ указали на неопходност промене, односно повећање минималне цене рада. Потребно је сагледати све што је важно за промену, узети у обзир и раст трошкова живота како би минимална зарада покрила већи проценат минималне потрошачке корпе него сада, јер минималац сада покрива око 60 одсто ове корпе.

Дакле преговори и разговори о висини минималне цена рада су почели, а резултати ће бити познати ускоро. Уколико се синдикати и послодавци не договоре, одлуку ће донети Влада Србије, а то не би био први пут. Да ли је реално очекивати да сатница буде повећана за око двадесет динара тешко је рећи, будући да је пре сада важеће цене рада од 121 динар, минимална сатница била 115 динара, колико је износила од априла 2012. до краја 2014. године.

О колективним уговорима у реалном сектору

На састанку се разговарало и о колективним уговорима у реалном сектору, пошто у Службеном гласнику нису објављени колективни уговори договорени с Унијом послодаваца. Како каже Горан Милић, договорени су грански колективни уговори у области пољопривреде и грађавинарства, али се, пошто још нису објављени, не могу потписати и применити.

Радници првог и другог реда

Аутор: Љ. Малешевић

Почела је исплата отпремнина за 700 радника који су се изјаснили за добровољни одлазак из фабрике „Фијат–Крајслер аутомобили Србија” у Крагујевцу.

Компанија је уплатила новац који треба свим радницима „добровољцима” да легне на рачун. У зависности од година проведених у фабрици, радници ће добити од 4.800 до 14.000 евра. Највеће отпремнине добиће они који су раније радили у фабрици „Застава аутомобили” и наставили у италијанско-српској компанији.

Пошто је држава одредила да сви радници који процесом приватизације и престанком постојања државних предузећа имају право на отпремнину од 200 евра по години радног стажа, те да је максимални износ који један радник може добити 8.000 евра, многим је најава о висини отпремнина у „Фијату” засметала јер је готово душло већа од оне коју може добити онај ко је четири деценије радио у државној фирми.

Међутим, пошто је „Фијат–Крајслер аутомобили Србија”, без обзира на огромне субвенције наше државе, приватна компанија, она има право, које је искористила, да даје отпремнине колике жели и не мора да се придржава државног програма. Уосталом, велике отпремнине давале су и друге приватне компаније у Србији и отуда су многи радници који су остали без радног места преко ноћи постали „богаташи”, који су добијени новац утрошили за куповину некретнина, а не на обезбеђивање новог радног места.

Но, сасвим је друга прича с јавним предузећима чији је власник држава, а чија се приватизација најављује. По доступним информацијама, држава управо за три највећа јавна предузећа припрема посебан модел социјалног програма, по којем би мера за отпремнину била исплата трећине основне бруто зараде, која се потом увећава до износа од 50 одсто, што би значило да би се оне кретале од 190 до 460 евра. Том рачуницом заправо би највише добили запослени у ЕПС-у, а најмање они који ће бити вишак у „Железницама Србије”.

Наиме, рачуница је једноставна: просечна плата у ЕПС-у је 79.000 динара па би на име трећине основне бруто зараде увећане за 50 одсто они који постану вишак добијали 54.861 динара по години стажа. Просечна плата у „Железницама Србије” је 35.000 динара, а отпремнина би, истом рачуницом, била 24.305 динара по години.

Док се синдикати у ЕПС-у нису оглашавали поводом могуће висине отпремнина за вишак запослених, у „Железницама Србије”, из којих је министарка Зорана Михајовић најавила да ће до краја године отићи између 2.500 и 3.000 радника, нису задовољни предлогом. Тако председник Синдиката железничара Србије Драган Ранђеловић објашњава да је и сада просечна плата запослених у том јавном предузећу мала, свега 35.000 динара, што би значило да највећи број радника добије између 135 и 150 евра по години стажа, а то за њих није прихватљиво.

Слична ситуација је и у „Ресавици”, где би вишак запослених такође добио око 200 евра по години стажа, а радници сматрају да им припада макар душло већа отпремнина. Њихова рачуница показује да би на основу предлога Министарства финансија, с обзиром на то да им је просечна плата 42.000 динара, на име отпремнине добили по години стажа 29.166 динара, што је мање од 300 евра, а желели би макар толико и још нешто „приде”.

Док се синдикати запослених у јавним предузећима прерачунавају и унапред одбијају државну понуду о могућим отпремнинама, они који су некада радили у јавним предузећима и давно проглашени вишком подсећају на то да њих никада нико није питао колико би новаца желели, већ да су добили оно што је држава одредила, а то је 200 евра по години. При том и не схватају зашто би вишак запослених у јавним предузећима која годинама имају највеће просечне плате, без обзира на то што махом праве огромне губитке, и када одлазе добијали неколико пута веће

отпремнине од других радника. Тим пре, што се и одржавање јавних предузећа као и отпремнине дају из исте касе – буџетске.

Добро за директоре и начелнике....

– Не можемо пристати на понуђени предлог јер би на штети била већина радника, профитирао би само мали број заменика директора и начелника – каже председник Синдиката железничара Србије Драган Ранђеловић – Желимо јединствен систем, по којем ће година стажа бити плаћена исто у свим јавним предузећима, или барем систем где ће доња граница бити повећана на најмање 300 до 350 евра за годину стажа.

„Бош” ће годину завршити са 1.300 запослених

Аутор:Љубинка Малешевић

Компанија “ Бош Србија” ће током ове године инвестирати још десет милиона евра и запослити још око 500 радника, тако да би на њеном крају имала 1.300 запослених.

Ова компанија је до сада инвестирала у Србију 35 милиона евра, а прошле године је у својим погонима на две локације у Србији имала 800 радника, чиме је остварила раст запослености од чак 140 одсто. Како би остварила зацртане планове о повећању броја запослених, а услед недостатка одговарајућих кадрова, ова компанија се побринула да себи обезбеди стручне раднике у Пећинцима.

Наиме, десет матураната који су у јуну завршили трогодишњу школу у Пећинцима за индустријске механичаре већ је почело да ради у компанији “Роберт Бош д.о.о” у Пећинцима, јер је ова компанија пионир увођења трогодишњег програма двојног образовања у Србији. Генерална директорка “ Бош Србија” Јованка Јовановић, у разговору за “Дневник”, објашњава да се “ Бош” на самом почетку развоја пројекта производње система брисача суочио са недостатком обучених и искусних кадрова за позицију индустријски механичар на тржишту Србије.

– Решење смо, у сарадњи са Министарством просвете, ГИЗ – ом и Техничком школом “Миленко Веркић Неша” у Пећинцима, пронашли у пројекту увођења трогодишњег програма двојног образовања за индустријске механичаре. Програм је конципиран тако да ученици током прве године похађају практичну и теоретску наставу у школи, а током друге и треће године имају прилику да похађају праксу, у трајању од 3 односно 6 месеци, у Бош фабрици, уз подршку ментора и искусних запослених, пролазећи различите производне процесе. Потрудили смо се да ученицима обезбедимо адекватне услове за учење и рад тако што смо уложили у опремање и реновирање школске радионице која је доступна свим ученицима и образовним профилима. Стандарди у аутомобилској индустрији захтевају производе високог квалитета за које је потребно стручно знање и искуство, које по правилу ученици по завршетку школе немају, јер се настава махом заснива на теорији. Стога је овај начин образовања свакако прави пут којим се може доћи до компетентних кадрова спремних да одмах преузму радне задатке по завршетку школовања – каже Јованка Јовановић.

Колико и како је “Бош” заступљен у Србији, колико радника тренутно запошљава, као и шта планира да учини у наредном периоду?

– Бош Група у Србији је заступљена са два независна ентитета, “Роберт Бош” д.о.о и БСХ Кућни апарати д.о.о. која су генерисала укупан приход у износу од 94 милиона евра у 2015. и раст од 130 посто у односу на претходну годину. Поред Србије одговорни смо и за територије Црне Горе и Македоније. Кључне сегменте пословања чине производња система и метлица брисача, дистрибуција широког асортимана Бош производа, као што су резервни делови и дијагностичка опрема за аутомобилску индустрију, електрични ручни алати, палета производа у делу термотехнике и сигурносних система, као и апарата за домаћинство. Поред тога, обављамо различити спектар услуга за Бош Групу на глобалном нивоу, од аутомотив

маркетинга и инжењеринга до услуга у оквиру информационо–комуникационих технологија. Укупан извоз Бош–а износио је 68 милиона евра, од тога се на услуге односи 2,7 милиона евра. Раст пословања је сразмерно пратио и раст запослених тако да смо 2015. годину завршили са 800 запослених, што је раст од 140 посто. За 2016. планирамо раст пословања на ниво од 160 милиона евра, а очекујемо да годину завршимо са 1.300 запослених.

Инвеститори у Србији сматрају да надлежни државни органи треба да их питају за став и мишљење када се доносе законски акти, важни за привреду и привређивање у Србији. Да ли је потребно чути глас инвеститора?

– Поред тога што је Србија у оквиру придруживања ЕУ доста урадила, али и даље ради на хармонизацији законодавства, свакако је потребна континуирана сарадња између релевантних институција и министарстава с једне и привреде с друге стране. Такав вид сарадње се најчешће остварује кроз сарадњу са привредним коморама и удружењем страних инвеститора који на годишњем нивоу комуницирају промене законских прописа и њихов позитиван утицај на пословање привреде, као и препоруке у којим сегментима је потребно даље усаглашавање прописа, или, што је такође важно, побољшање ефикасности њихове примене.

Да ли је измењени Закон о раду донео бољитак компанијама?

– С обзиром на то да су у Закон о раду у великој мери инкорпориране измене сутерисане од стране привреде, сматрам да његова примена има позитиван ефекат на стварање услова за успостављање пословног окружења које омогућава раст инвестиција, повећање продуктивности и конкурентности, а самим тим и доводи до отварања нових радних места и смањења незапослености, уз чињеницу да су новим законским одредбама интереси послодаваца и запослених уравнотежени. Међутим, и даље има одредби на којима је потребно радити, у смислу усаглашавања са ЕУ регулативама и начином пословања које, на пример, интернационалне компаније примењују свуда у свету.

Колико великим компанијама, као што је ваша, значи задовољан радник посвећен свом послу и може ли он то бити уколико није довољно плаћен за свој рад?

– “Бош“ много улаже у креирање инспиративног радног окружења у оквиру високих стандарда пословања и подизање компетенција запослених кроз континуиране тренинге, пружајући им могућност сталног развоја и учења током каријере. Прошле године 65 одсто наших запослених похађало је одређене тренинге или обуке у које је уложено 235 ТЕУР. Задовољство запослених и њихово мишљење нам је веома важно што се огледа у прихватању и релизовању иницијатива запослених везано за континуирани процес побољшања рада и пословања. Зарада је један од мотива за рад у одређеној компанији, али не и једини и пресудни, јер су у компанијама као што је наша могућности за професионални и лични развој запослених вишеструке.

Добро нам је овде, али може и боље

Да ли је "Бош" задовољан условима пословања у Србији или би ипак требало нешто мењати како би производња била још већа?

– Србија је добра локација за развој производње намењене пре свега европским купцима, добро је логистички позиционирана, са развијеном инфраструктуром и доступном квалификованом и компетентном радном снагом. Пословни амбијент омогућава раст пословања, а стабилна политичка ситуација и хармонизација законске регулативе у складу са европском су значајне за даљи развој компанија. У неким ситуацијама проблем у пословању може представљати превише администрирања или компликоване процедуре, ипак, очекујемо да ће се ситуација и у овој области побољшати, нарочито имајући у виду да живимо у ери дигитализације чије предности у свакодневном пословању треба применити и тиме олакшати пословање како привреди, тако и државној администрацији.

ТЕШКО ДО ПОСЛА Сваки други са Бироа нема чему да се нада

Извор: Танјуг

Последњи подаци показују да је на евиденцији Националне службе за запошљавање (НСЗ) око 706.000 лица, а у поређењу са истим периодом претходне године дошло је до смањења броја незапослених за 5,3 одсто, рекао је директор НСЗ Зоран Мартиновић. Међутим, проблем је што око 50 одсто лица на евиденцији практично спада у теже запошљиве и питање је има ли много чему да се нада.

"Ово је једна од најмањих бројки у погледу броја незапослених у последњих неколико година. Стопа незапослености је од јануара до марта ове године порасла је на 19 одсто и била већа у односу на последњи квартал 2015. али мислимо да ће стопа незапослености у другом кварталу сигурно бити нижа, имајући у виду да се број незапослених на евиденцији од марта континуирано смањује", рекао Мартиновић Тањуку.

Мање на евиденцији због сезонских послова

Он је указао да је видљиво да се током летњих месеци, када су актуелни послови у пољопривреди, преради хране, грађевинарству, број лица на евиденцији смањује. То значи да значајан утицај имају сезонски послови и мере активне политике које су динамичније него пре, истиче он.

"Оно што је проблем је да велики број људи који су ангажовани на сезонским пословима заправо ради у неформалном сектору и самим тим то се не може квалитетно одразити на статистику и та лица даље се налазе на евиденцији и даље и ангажовани су у секторима који током летњих периода имају потражњу за радницима", објашњава Мартиновић.

Он указује да вишегодишњи проблем представља запошљавање полуквалификованих и неквалификованих лица, којих у у сваком тренутку на евиденцији има преко 30 одсто и спадају у теже запошљиве.

Сви који не поседују вештине и радно искуство сматрају се теже запошљивим категоријама, истичу у НСЗ.

Лакше се на тржишту рада сналазе инжињери информационих технологија, грађевински инжињери, машински инжињери, фармацеути, лица која имају занате, кувари, пекари, фризерски, молери, заваривачи...

Ко је на листи тешко запошљивих

У теже запошљиве категорије могу се сврстати и млади до 30 година, лица ромске националности, особе са инвалидитетом, лица старија од 50 година.

Око 50 одсто лица на евиденцији практично спада у теже запошљиве, појашњава Мартиновић. Он је подсетио на то да почињу да функционишу услуге у клубовима за тражење посла, центрима за информисање и професионално саветовање.

"Око 113 локалних самоуправа је потписало споразум са НСЗ, и у њима ће се ове услуге одвијати и наши саветници су почели да раде у тим клубовима", рекао је он.

Грађанима су на располагању 20 нових центара за информисање и професионално саветовање, 60 клубова за тражење посла и 80 самоуслужних радних станица.

"Циљ је да се политика запошљавања делимично измести са централног нивоа и приближи локалним самоуправама које су заиста препознале ове наше приоритете", рекао је Мартиновић.

Самозапошљавање

У години предузетништва, велико интересовање је и за програме samozapoшљавања.

У овој години стигло је више од 6.500 захтева за такве програме, а прошле године било их је око 5.000.

Највеће интересовање ове године влада за програме у области производних делатности, односно у области прерађивачке индустрије, занатских програма, различитих услуга

ИСТРАЖИВАЊЕ Сваки други радник плаши се отказа

Аутор:Марко Ташковић

Више од половине запослених у Србији дало би отказ због мобинга, мале плате и нестручних руководиоца, али се плаше да ће остати без посла.

Ово је резултат истраживања које је обухватило чак 3.500 фирми у Србији.

Анонимну анкету је спровео сајт “Огледало фирме”, а закључци су такви да многи послодавци не би смели да се погледају у очи.

- Толико има жалби на мобинг да просто не знамо да ли су људи свесни шта то значи. Честе су и примедбе на мале плате, мањак годишњег одмора и непоштовање Закона о раду, као и оптужбе да су руководиоци нестручни, неспособни и запослени преко везе. Такође, готово у свакој фирми постоје лоши међуљудски односи, смицалице и оговарања - истиче Александар Трнинић са овог сајта.

Зато и не чуди што би чак 60 одсто анкетираних променило посао.

- Они би то учинили, али кажу да немају алтернативу или су чак сигурни да друго решење не постоји. Најмање незадовољних је у оним професијама где се зарађује више од 1.000 евра, мада код њих постоји исто изражен страх да такве послове више никад неће наћи па често такви радници раде много дуже и субјективно су под знатно већим стресом - објашњава Трнинић. Најмања редовна плата, како каже, износи 150 евра, док су просечна месечна примања у српским фирмама 250 евра.

- Пилоти имају убедљиво највеће плате које износе око 5.000 евра, а изузетно су плаћена и ИТ и маркетинг занимања, као и директорске позиције - каже Трнинић и додаје да су у свету најтраженији ИТ стручњаци што чини чак 90 одсто огласа послодаваца.

С друге стране, ни послодавци у анкети нису остали дужни запосленима.

- Најчешћа примедба на раднике је нестручност, мањак жеље за усавршавањем, лењост и спорост - наглашава Трнинић.

У Самосталном синдикату Србије истичу да их не изненађују много резултати истраживања.

- Очито је да у друштву влада велико незадовољство и међу запосленима независно од тога у којој фирми раде. Неразумно је због чега се ствара толико тензије чак и у случају небитних ствари па то радници осећају као мобинг. Таква претња најчешће долази индиректно из опште несигурности услед великог броја незапослених. Послодавцима више није значајно да ли је неко добар радник пошто сматрају да таквих на улици могу наћи колико хоће - истиче Љубисав Орбовић, председник овог синдиката.

Положај радника данас је сличан улози роба - сматра социолог Срећко Михаиловић.

- У једном је само разлика пошто радник сада сам себе тера на посао јер нема другу алтернативу. Спреман је да ради било шта било где за било које паре. Рад је постао изнудица - каже Михаиловић.

„Сви смо на истом броду”

- И послодавци и запослени су на истом броду који пропушта воду јер је, нажалост, привредна ситуација све тежа. На путу смо ка Европској унији, али привреда нам је афричка или јужноамеричка. Не постоји довољна сигурност ни да послодавац заради ни да исплати новац запосленима - прича Небојша Атанацковић, председник Уније послодаваца.

Утростручен број запослених преко агенција

Припремио: Срђан Димитријевић

Последњих пет година за трећину је повећан број регистрованих агенција за посредовање у запошљавању, а број запослених на такав начин готово је утростручен. Законска ограничења, веће пословне могућности, веће запошљавање, или нешто друго, истраживали смо, због чега данас имамо 85 таквих агенција.

Од првог априла 2004. године, када је уведена обавеза да и омладинске задруге уплаћују доприносе, њихови власници основали су и агенције за посредовање у запошљавању. Прећутно одобрavano запошљавање старијих од 30 година, више није било могуће

"По препоруци самога министарства ми смо тада отворили агенције. Нама су до тада толерисали без обзира што су били старији, до тада нисмо имали проблеме", каже Лутво Бушатлић из агенције за посредовање у запошљавању "Палилула".

Један од разлога за отварање агенција за посредовање у запошљавању јесте и масовно изнајмљивање радне снаге тзв. лизинг, који није законски регулисан. То је повећало обим послова за 25-30 одсто, кажу у агенцијама. Такво запошљавање одговара фирмама које су отворене страним капиталом, зато што не желе да плаћају отпремнине нити раднике на боловању.

"Да не би они лично преузимали све те кадровске обавезе око свих запослених, радни односи и тако даље, њима је лакше да ангажују агенцију, да обезбеде легалност у раду. Они ће то платити незнатно више него да раднике запосле код себе, али са доста мање законских обавеза", наводи Никола Милић из агенције за посредовање у запошљавању "Булевар".

Од 2011. године када су 62 агенције запошљавале више од 4.400 радника, дошли смо до тога да је прошле године запослено 16.300 људи, а у првих седам месеци ове године готово 12.600 радника, кажу у Централном регистру обавезног социјалног осигурања. У Министарству рада кажу да статистика запошљавања у агенцијама указује на повећане могућности запошљавања.

"Повећање или смањење броја привредних субјеката сигурно резултира тиме што су нашли послове који им омогућавају да функционишу, тако да вероватно имају и доста посла, па се из тог разлога људи одлучују да отварају нове агенције", истиче помоћник министра рада Зоран Лазић.

У истом периоду агенције су запослиле више од 3.300 радника у иностранству. Према подацима Министарства рада 2011. године запослено је 511 лица, у наредне две године нешто мање, док је у 2014. и 2015. њихов број удвостручен, а најчешће су на рад у иностранство одлазили инжењери, доктори, медицински и угоститељски радници.